

Justitiedepartementet
Ert dnr: Ju2022/01303

Yttrande – utkast till lagrådsremiss Åtgärder för en jämnare fördelning av boendet för vissa skyddsbehövande

Örebro kommun har inbjudits att lämna yttrande över Justitiedepartementets utkast till lagrådsremiss ”Åtgärder för en jämnare fördelning av boendet för vissa skyddsbehövande”.

Förslaget är allmänt hållet vilket är förståeligt i den rådande och plötsligt uppkomna situationen, men det innebär vissa risker för kommunerna.

Det specificeras till exempel inte vilka tidsfrister som ska gälla för mottagandet, det vill säga med hur kort varsel staten genom Migrationsverket ska kunna kräva att kommunen tar emot ett visst antal anvisade. Det är särskilt känsligt med tanke på att besluten om anvisning enligt förslaget inte ska få överklagas.

Det specificeras inte heller vilken ersättningsnivå som ska gälla utan anges bara att kommunerna ska få kostnadstäckning genom schablonbelopp. Det är en rimlig lösning för att undvika omfattande administration, men brukar också leda till meningsskiljaktigheter mellan staten och kommunerna eftersom enskilda kommuner kan bli över- eller underkompenserade i förhållande till faktiska kostnader. I kombination med förslaget att kommuner inte får fullgöra sina skyldigheter genom att anskaffa platser utanför den egna kommunen (vilket i sig är rimligt för att undvika social dumpning eller ny snedfördelning) kan det medföra behov av relativt dyra lösningar i kommuner som saknar lediga lägenheter eller andra tillfredsställande boendelösningar. En annan ersättningsfråga blir att kommunerna sannolikt behöver hålla viss beredskap, vilket kostar i tomhyror, personal med mera, för att kunna svara upp mot statens eventuella behov tillräckligt snabbt. Den beredskapen bör staten bekosta om huvudmannaskapet för mottagandet fortfarande är statligt.

Det går inte att utläsa av förslaget exakt hur stor andel av det utökade mottagandet som Örebro kommun skulle ansvara för men vi har hittills räknat med samma andel som enligt bosättningslagen. Av den nyligen gjorda inventeringen och den pågående kommunala mobiliseringen i Örebro kommun att döma skulle vi klara av ett utökat åtagande, men allt beror till slut på antalet anvisade och hur resurskrävande deras behov är.

Sammantaget tillstyrker Örebro kommun huvudförslaget att kommunerna ska få en större roll i mottagandet men med vissa villkor. För det första behöver staten garantera kostnadstäckning, det vill säga att kostnader inte vältras över på kommunerna. För det andra måste villkoren för anvisningar, inte minst tidsfrister, utformas på ett sätt som är praktiskt genomförbart för kommunerna. För det tredje bör villkoren utvärderas redan efter 3–6 månader om anvisningsbesluten inte ska vara möjliga att överklaga.

John Johansson (S)
Kommunstyrelsens ordförande
Örebro kommun